

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Безуглий В.* Сучасні перспективи Туреччини та країн Західних Балкан щодо вступу в Європейський Союз. // Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. – 2009. – Вип. 434. – С. 124-132.
2. *Задоя Н. К., Расвич Т. І.* Позиція держав-членів ЄС щодо прагнення Туреччини вступити в Європейський Союз // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2009. – № 11. – С. 84-89.
3. *Копійка В. В.* Європейський Союз на сучасному етапі: структурні зміни та стратегія розвитку. – К. : Знання, 2010. – 94 с.
4. *Харченко А. Б.* Європейські перспективи держав балканського регіону // Гілея: Науковий вісник. Збірник праць. – 2012. – № 59 (додатки). – С. 220-228.
5. *Чубарова Р. Р.* Європейський та євроатлантичний курс Туреччини як чинник реалізації її національної безпеки. // Сходознавство. – 2009. – № 45-46. – С. 170-181.

Губань Р. В.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова (м. Київ)

ВПЛИВ РІШЕННЯ МІЖНАРОДНОГО СУДУ ООН У СПРАВІ “РУМУНІЯ ПРОТИ УКРАЇНИ” НА АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ

Вважаємо за необхідне відразу пояснити, що у даній справі рішення про адміністративно-територіальний устрій не ставилося і не розглядалося. Питання, яке розглядалося – це делімітація континентального шельфу та виключних економічних зон України та Румунії в Чорному морі. Принаймні Президент України так визначив, чим має займатися Уповноважений України у цій справі у своєму Указі [1]. Зрозуміло, що питання адміністративно-територіального устрою держав – це не компетенція Міжнародного Суду ООН. Конституція України також не передбачає втручання у справи адміністративно-територіального устрою України суб'єктів міжнародного права. Не передбачено це і в “Положенні про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою Української РСР” [2], яке окрім Конституції України наразі регулює адміністративно-територіальний устрій України. Однак вказане рішення не де-юре, але де-факто вплинуло на адміністративно-територіальний устрій України.

І ми спробуємо це довести. Як заявив Уповноважений України у справі про делімітацію континентального шельфу та виключних економічних зон України та Румунії в Чорному морі професор Володимир Василенко: “Для того щоб вирішити принципове для України питання – зафіксувати в договорі непорушність українського кордону, під час переговорів ще 1997 року було знайдено компромісну формулу розв'язання спору щодо делімітації морських просторів шляхом передачі цієї справи в

Міжнародний суд ООН. Одночасно з великим договором було укладено додаткову угоду. У ній ішлося про те, що якщо протягом двох років переговори успішно не завершаться, обидві сторони згодні з тим, що кожна з них має право звернутися до Міжнародного суду” [3].

Таким чином, ще у 1997 р. передбачалося що питання делімітації морських просторів може розглядатися в Міжнародному Суді ООН. При розгляді ж справи в Міжнародному Суді ООН принципове значення мало питання чи визнає Суд Зміїний островом чи скелею, адже від цього мала залежати делімітація континентального шельфу. Відповідно до п. 3 статті 121 Конвенції ООН з морського права, яка була ратифікована Україною [4] скелі, які не придатні для підтримки життя людини чи підтримки самостійної господарської діяльності не мають ні виключної економічної зони, ні континентального шельфа. На відміну від острова.

Таким чином, Україна була вкрай зацікавлена, щоб Суд визнав Зміїний островом, а не скелею. Очевидно, що ще в процесі переговорів з Румунією Україна намагалася переконати Румунію, що Зміїний – це острів, а не скеля. Саме цим можна пояснити, що в 1996 р. Кабінет Міністрів України постановив виділити 600 млрд. крб. для спорудження першочергових об’єктів життєзабезпечення на острові Зміїний [5]. 8 жовтня 1997 р. Кабінет Міністрів України прийняв Постанову “Про удосконалення розвитку інфраструктури і господарської діяльності на острові Зміїний та континентальному шельфі” відповідно до якої Одеська обласна державна адміністрація мала підготувати пропозиції щодо адміністративно-територіального статусу о. Зміїний [6]. В 2001 р. відповідно до Розпорядження Президента України була навіть утворена Міжвідомча комісія з вивчення стану реалізації заходів щодо розвитку інфраструктури і господарської діяльності на острові Зміїному та континентальному шельфі [7]. В 2002 р. було виділено ще 8948,2 тис. гривень для завершення будівництва стаціонарного причалу на о. Зміїний [8]. А в 2002 р. відбулася передача із сфери управління Міноборони до сфери управління Одеської облдержадміністрації та Держкомкордону майна військових містечок № 1 і 2 на о. Зміїний [9]. В травні 2002 р. була затверджена Комплексна програма подальшого розвитку інфраструктури та провадження господарської діяльності на о. Зміїний і континентальному шельфі, яка була розрахована на 2002–2006 рр. [10]. Метою Програми було створення належних умов для проживання людей і провадження господарської та інших видів діяльності на острові. Першим з основних завдань визначалося завершення роботи, пов’язаної з документальним оформленням статусу острова як адміністративно-територіального утворення.

В 2003 р. було виділено ще 1719,9 тис. гривень для закінчення будівництва причального комплексу та першої черги берегоукріплювальних робіт на о. Зміїний [11]. Однак, незважаючи на додаткове виділення коштів програма до 2006 р. так і не була виконана, у 2006 р. було прийняте рішення про продовження строку виконання Комплексної програми до 31 грудня 2011 р. [12].

І лише 8 лютого 2007 р. Верховна Рада України прийняла Постанову “Про присвоєння найменування населеному пункту Кілійського району Одеської області” [13]. Відповідно до неї населеному пункту Кілійського району Одеської області, що знаходився в межах Вилківської міської ради, присвоювалось найменування - селище Біле. Таким чином, Україна в Міжнародному Суді ООН (в 2004 р. Румунія подає заяву проти України до Міжнародного суду ООН, а в 2009 р. було прийняте рішення) могла посылатися на те, що Зміїний не скеля, а острів.

Отже, можна констатувати, що де-факто розгляд Міжнародним Судом ООН справи “Румунія проти України” вплинув на адміністративно-територіальний устрій України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Указ Президента України “Питання представництва України у Міжнародному Суді ООН під час розгляду справи про делімітацію континентального шельфу та виключних економічних зон України та Румунії в Чорному морі // Офіційний вісник України. – 2004 р., № 39, стор. 19, стаття 2579.
2. Указ Президії Верховної Ради Української РСР “Про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою Української РСР” // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1654-10>
3. *Силіна Т., Василенко В.* У дипломатії і міжнародному праві не можна оперувати категоріями “перемог” і “програвів” // Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/POLITICS/volodimir_vasilenko_u_diplomatiyi_i_mizhnarodnomu_pravi_ne_mozhna_operuvati_kategoriayami_peremog_i_p.html
4. Закон України “Про ратифікацію Конвенції Організації Об’єднаних Націй з морського права 1982 року та Угоди про імплементацію Частини XI Конвенції Організації Об’єднаних Націй з морського права 1982 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 31, ст. 254.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 червня 1996 р. N 652 “Про фінансування робіт на острові Зміїний” // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/652-96-п>
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 1997 р. N 1114 “Про удосконалення розвитку інфраструктури і господарської діяльності на острові Зміїний та континентальному шельфі” // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1114-97-п>
7. Розпорядження Президента України від 26 листопада 2001 р. 336/2001-рп “Про Міжвідомчу комісію з вивчення стану реалізації заходів щодо розвитку інфраструктури і господарської діяльності на острові Зміїному та континентальному шельфі // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/336/2001-рп>
8. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 лютого 2002 р. № 76-р “Про виділення коштів для завершення будівництва стаціонарного причалу на о. Зміїний” // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/76-2002-р>
9. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 травня 2002 р. N 277-р “Про передачу майна військових містечок № 1 і 2 на о. Зміїний” // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/277-2002-р>
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 31 травня 2002 р. № 713 “Про затвердження Комплексної програми подальшого розвитку інфраструктури та провадження господарської діяльності на о. Зміїний і континентальному шельфі // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/713-2002-п>